

Groeiend animo voor Nieuw Nederlands Weiden

Een grasopname tot wel 11 kilo droge stof per koe per dag, aangepaste bemestingsnormen en aandacht voor het ureum in de melk. Het weidesysteem Nieuw Nederlands Weiden heeft in het eerste jaar enthousiasme opgeleverd én punten voor verfijning. De verwachting is dat komend jaar meer melkveebedrijven overstappen.

TEKST ALICE BOOIJ

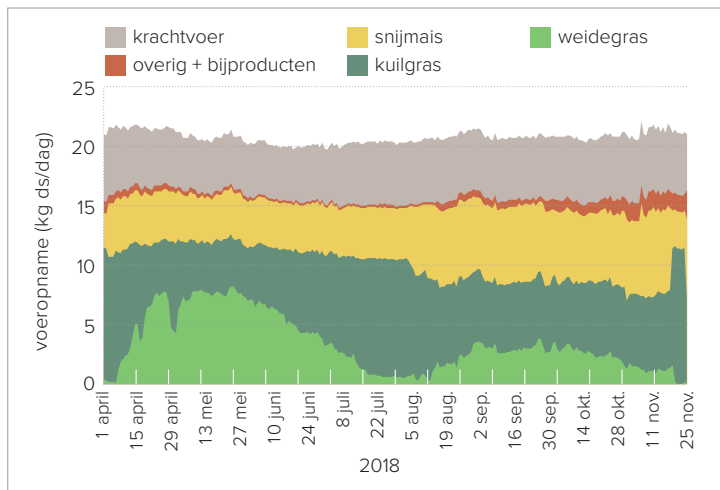
Afgelopen zomerseizoen ging het Nieuw Nederlands Weiden het eerste jaar in. Het eenvoudige beweidingssysteem, waarbij de koeien dagelijks roteren op een weideplatform van vijf of zes percelen van dezelfde omvang, gaat komend jaar bij meer veehouders toegepast worden. 'We verwachten enkele honderden bedrijven die met het systeem gaan starten', vertellen Bert Philipsen van Wageningen UR en Mark de Beer van Groeikracht. 'De demobedrijven zijn enthousiast. Van chaos naar structuur', zo vat Philipsen het samen. 'Koe en boer hebben baat bij weideritme en rust. Het ontzorgt ze in de planning.' De toenemende belangstelling komt van melkveehouders én adviseurs. 'Zij zoeken naar handvatten, wij faciliteren met cursussen.'

Weiden met weinig risico

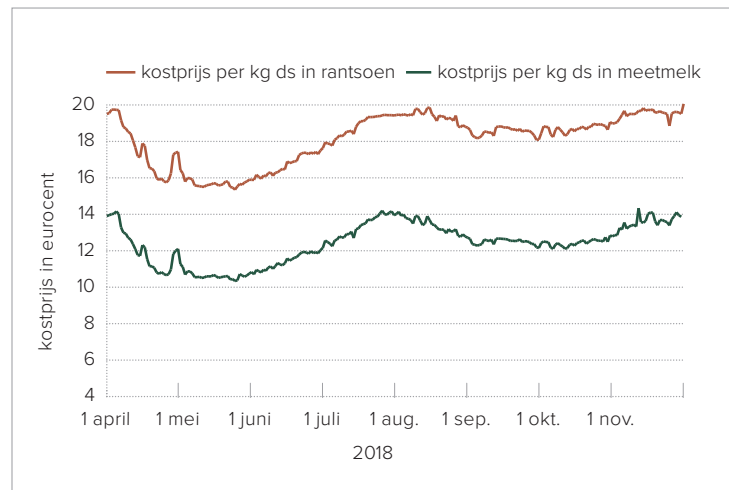
De zes demonstratiebedrijven binnen het Nieuw Nederlands Weiden hebben het afgelopen seizoen nauwkeurig de resultaten bijgehouden en de ervaringen gedeeld (zie figuur 1 en 2). De conclusie is duidelijk: het Nieuw Nederlands Weiden is een robuust en eenvoudig systeem waar iedere veehouder haast risicoloos in kan stappen. 'Juist in een extreem grasjaar als 2018 heeft Nieuw Nederlands Weiden dat laten zien', bevestigt De Beer. De drie basisprincipes – werk met een weideplatform, zorg voor percelen van gelijke grootte en draai consequent hetzelfde rondje – staan nog fier overeind.

Duidelijk is ook dat met dit systeem niet de hoogste grasopname wordt bereikt, weet Philipsen. 'Nee, het is geen stripgrazen met een maximale grasopname per koe, maar door vroeg te beginnen en lang door te gaan met deze manier van beweiden denk ik dat er op de meeste bedrijven nog meer vers gras in de koeien kan.' De koeien van de zes demobedrijven haalden bijna allemaal in het voorjaar zo'n 10 tot 11 kilo droge stof vers gras per dag uit de wei. 'Meer vers gras dan dat de melkveehouders zelf dachten', aldus De Beer. 'Bij een groot aanbod aan gras nemen de koeien ook meer op', zo luidt de ervaring, waarbij Philipsen wijst op het advies om bij Nieuw Nederlands Weiden te zorgen voor grashoogtes tussen 8 en 12 centimeter. 'Bij hogere graslengtes is er ook een hogere opname en daarmee een betere benutting van het gras', klinkt het logisch.

De variatie in hoogte is echter nodig om gras uit gras te laten groeien – bij stopplengtes lager dan 8 centimeter verloopt de hergroei langzamer – en om te voorkomen dat er bossen ontstaan en de smakelijkheid vermindert bij graslengtes hoger dan 12 centimeter. 'Het principe luidt dat de bijgroei opgevreten wordt door de koeien. Je hebt geen last van "grazing pressure"', geeft Philipsen aan en hij voegt eraan toe dat de grasopname dus sterk afhankelijk is van de groeiomstandigheden. 'De opname neemt daarmee in de loop van het seizoen af.' Bijsturen met voer in de stal luidt daarmee het advies,

Figuur 1 – De voeropname op de demobedrijven

Figuur 2 – De kostprijs van de melkproductie bij de demobedrijven

en daarin kunnen de veehouders die Nieuw Nederlands Weiden toepassen, nog wel verfijnen, zo liet het weidejaar 2018 zien. ‘Wanneer er genoeg gras staat, stimuleer je de opname door minder in de stal bij te voeren. Vaak ben je daarin net te laat’, constateert Philipsen. ‘Data uit versgrasonderzoek en een regelmatige farmwalk helpen om het moment van explosieve grasgroei te herkennen. Uiteindelijk gaat het erom zoveel mogelijk vers gras van de huiskavel door de koeien zelf te laten ophalen.’ Daar zit ook het voordeel in de kostprijs. ‘Je vermindert de bijvoeding van ruwvoer, maar ook van krachtvoer. Met name dat laatste is nog geen automatisme.’

Ureum aandachtspunt

Een volgend aandachtspunt voor het nieuwe seizoen is het verminderen van de fluctuaties van het ureumgehalte. Een variatie die overigens in 2018 bij alle bedrijven voorkwam, merkt Philipsen op. ‘Bij weidesystemen waarbij koeien meerdere dagen op hetzelfde perceel lopen, schommelen die ureumgehalten veel. Bij het Nieuw Nederlands Weiden zagen we minder extremen.’ Maar toch, het kan stabiel, door snel te wisselen van energierijke naar eiwitrijke bijvoeding en andersom. ‘Bij veel eiwit in het gras helpt energierijke bijvoeding het onbestendige eiwit beter te benutten bijvoorbeeld. Dat kan heel goed wanneer je twee broksoorten aan de koeien voert.’ De kunst is hierbij om een stijging in ureum van 20 naar 25 te voorkomen. De droge en hete zomer van 2018 zorgde er ook bij een aantal demobedrijven voor dat de koeien voor korte of langere tijd op stal moesten. Deze testcase doorstond het weidesysteem goed. ‘Wanneer het gras weer begint te

groeien, pak je het weiden zo weer op. Of het nu twee dagen of twee maanden heeft stilgelegen.’ Het eerste jaar Nieuw Nederlands Weiden heeft ook geleerd dat met name in de tweede periode van het weideplatform of de tweede periode van de zes weken beweiden de grasgroei slim gestimuleerd moet worden met de kunstmestgift om smakelijkheid te behouden. Een leerproces. ‘Veehouders hebben eraan moeten wennen dat ze elke drie weken met de kunstmeststrooier en met kleine hoeveelheden kunstmest door het land rijden.’ Een beetje ‘peperen’ zorgt ervoor dat het gras smakelijk blijft en daarmee een stimulans is voor de opname én de benutting van weidegras in de tweede periode van de zes weken. Deze ervaring staat aan de basis van een nieuw bemestingsadvies (zie kader). Voor het komend jaar is de uitdaging dan ook om nog meer gras in de koeien te krijgen, denkt De Beer. ‘Dat kan, zeker op robotbedrijven, door de koeien ook ’s morgens vroeg te laten weiden en ’s avonds rondom de schemering. Dat zijn van nature de momenten waarop de koe het meest actief is.’

Veel vers gras, lagere kostprijs

De kostprijsanalyse die op de demobedrijven is uitgevoerd, laat een daling in kostprijs in het voorjaar zien van ruim 4 cent per kilo melk. Hoe meer gras de koeien zelf ophalen, hoe lager de kostprijs, zo blijkt uit de analyses, legt Philipsen uit. ‘Vers gras is al gauw 10 cent per kilo droge stof goedkoper dan kuilgras. De trend is dan ook om de koeien zoveel mogelijk vers gras zelf van de huiskavel te laten halen.’

Check de video op www.veeteelt.nl waarin demovehouder Doede Hettinga zijn ervaringen deelt

Nieuw bemestingsadvies voor Nieuw Nederlands Weiden

Vaker kleine beetjes kunstmest strooien, zo luidt het bemestingsadvies dat Albert Jan Bos van DLV heeft gemaakt voor het Nieuw Nederlands Weiden. ‘We werkten vooral met het bemestingsadvies van omweiden, maar de tussenpozen in dat advies zijn te lang voor Nieuw Nederlands Weiden en daarmee vermindert de smakelijkheid van het gras.’

Daarom is het bemestingsadvies van ‘klassiek standweiden’ vertaald naar een advies voor Nieuw Nederlands Weiden. Afhankelijk van de grondsoort en de intensiteit van de veestapel op het weideplatform ligt er nu een advies dat uitgaat van elke drie weken strooien. ‘Geen 150, maar 100 kilo kas per hectare’, noemt Bos als voorbeeld. Het

advies is uitgedrukt in kilogram kas dat gestrooid wordt op het weideblok. De drijfmestgift is aangepast aan de intensiteit van de beweiding en wordt vooral aangewend voor de eerste snede en de te maaien percelen. Vanaf 1 maart is het complete bemestingsadvies voor NNW terug te vinden op www.bemestingsadvies.nl